

**Zavod za javno zdravlje
Ćuprija "Pomoravlje"
u Ćupriji
Centar za analizu, planiranje i organizaciju
zdravstvene zaštite**

**ANALIZA POKAZATELJA KVALITETA
RADA ZDRAVSTVENIH USTANOVA
POMORAVSKOG OKRUGA
ZA 2024. GOD.**

Ćuprija, 2025.

UVOD

Na osnovu člana 187 Zakona o zdravstvenoj zaštiti, („Službeni glasnik RS“, broj 25/19) a u skladu sa Pravilnikom o pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite („Službeni glasnik RS“, broj 123/21) koji se primenjuje od 2022. godine, Institut za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“, u skladu sa svojom funkcijom, sačinio je Metodološko uputstvo za postupak izveštavanja zdravstvenih ustanova o pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite. Ovim Metodološkim uputstvom se određuje način prikupljanja, praćenja, izračunavanja i izveštavanja pokazatelja kvaliteta rada zdravstvenih ustanova.

Na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka za period I - XII 2024. godine, shodno Metodološkom uputstvu za postupak izveštavanja zdravstvenih ustanova o obaveznim pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite, Zavod za javno zdravlje u Čupriji analizira pokazatelje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova za područje Pomoravskog okruga.

Pokazatelji kvaliteta obuhvataju pokazatelje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova kao i pokazatelje koji se odnose na rad komisije za unapređenje kvaliteta rada, vođenje liste čekanja, bezbednost pacijenata, zadovoljstvo korisnika uslugama zdravstvene službe i zadovoljstvo zaposlenih.

Kvalitet rada primarne zdravstvene zaštite je prikazan kroz izveštaje o pokazateljima kvaliteta šest domova zdravlja (Despotovac, Jagodina, Paraćin, Rekovac, Svilajnac i Čuprija), a sekundarne zdravstvene zaštite kroz izveštaje opštih bolnica Jagodine, Paraćina i Čuprije.

I Primarna zdravstvena zaštita

U službama primarne zdravstvene zaštite u kojima zdravstvenu delatnost obavljaju izabrani lekari, odnosno službe za zdravstvenu zaštitu žena, dece i odraslog stanovništva, pokazatelja kvaliteta su dosta izmenjeni novim Pravilnikom tako da nisu svi uporedivi sa prethodnim godinama

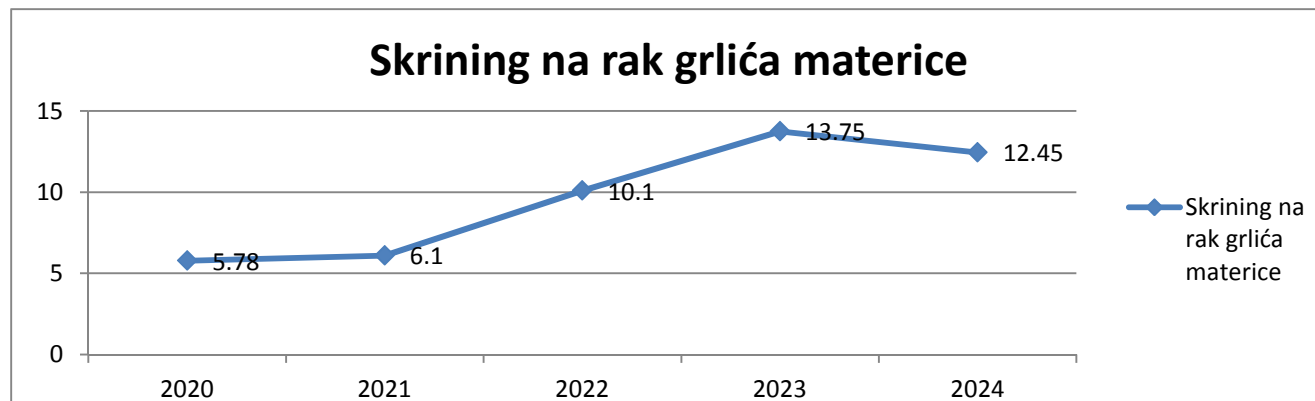
Tabela br.1 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za zdravstvenu zaštitu žena

r.br	Naziv pokazatelja	DZ Jagodina	DZ Čuprija	DZ Despotovac	DZ Svilajnac	DZ Paraćin	DZ Rekovac	Okrug 2024	Okrug 2023
1	Procenat korisnica od 25 do 64 godine starosti obuhvaćenih skriningom radi ranog otkrivanja raka grlića materice	10,70	3,78	20,04	9,96	15,30	14,90	12,45	13,75
2	Procenat korisnica od 50 do 69 godina starosti obuhvaćenih skriningom radi ranog otkrivanja raka dojke (mamografija)	9,41	3,86	6,53	2,42	1,39	2,29	4,32	15,16
3	Procenat trudnica kod kojih je urađen preventivni pregled za rano otkrivanje gestacijskog dijabetesa	0,53	5,00	91,70	97,40	71,60	80,40	57,77	41,65
4	Procenat trudnica kod kojih je urađen preventivni pregled za rano otkrivanje EPH gestoze	1,42	6,25	96,40	80,00	66,20	92,20	57,08	38,11
5	Procenat korisnica od 15 do 49 godina kojima je urađen preventivni pregled i dat savet u vezi sa planiranjem porodice	7,73	11,62	24,60	11,35	14,90	8,89	13,18	11,50

Među specifičnim pokazateljima kvaliteta rada službe za zdravstvenu zaštitu žena koji se mogu uporediti sa prethodnom godinom je procenat korisnica određene dobi koje su obuhvaćene mamografijom i ciljanim pregledom na karcinom grlića materice. Procenat obuhvaćenih žena ovim pregledima je 4,32% kod

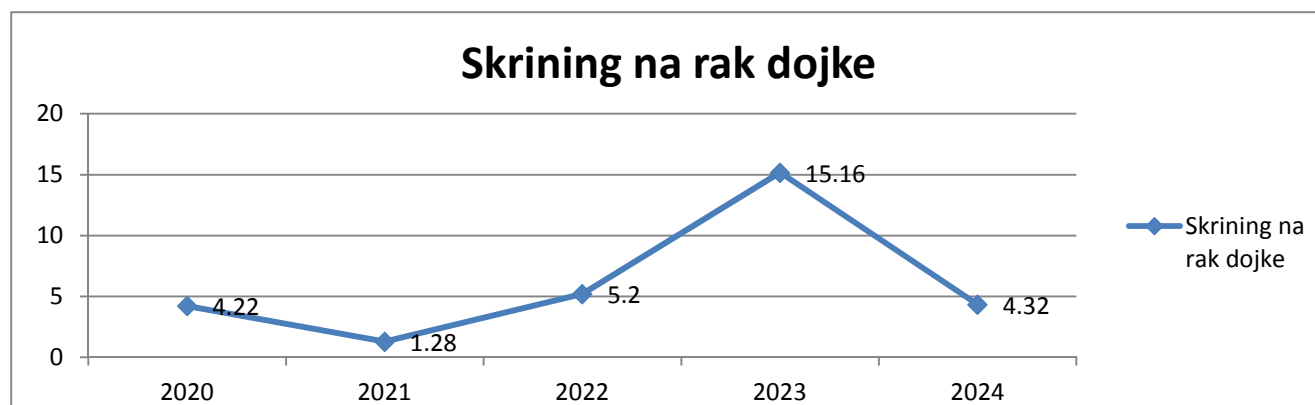
mamografije što je znatno manje nego prethodne godine (15.2% prethodne godine), dok je obuhvat ciljanim pregledom na karcinom grlića 12,45% nešto manje nego prethodne godine kad je bio 13,75%.

Grafikon 1. Procenat korisnica od 25 do 64 godina starosti obuhvaćenih ciljanim pregledom radi ranog otkrivanja raka grlića materice u periodu od 2020. do 2024.

Posmatrajući petogodišnji period primećujemo da je obuhvat žena ovim skriningom imao znatni pad u godinama korone da bi od 2022. godine zabeležio porast vrednosti i približio se periodu pre korone. U suštini obuhvat je još uvek nedovoljan i ispod preporučenog minimuma od 20%.

Grafikon 2. Procenat korisnica od 50 do 69 godina starosti obuhvaćenih ciljanim pregledom radi ranog otkrivanja raka dojke u periodu od 2020. do 2024.

Obuhvat korisnica starosti 50 do 69 godina skrining mamografijom je veoma nizak u posmatranom periodu i pokazuje vrednost od 1 do 5%, osim u 2023. godini kad je bio 15,2%, ali se postavlja pitanje validnosti podataka. Na teritoriji Pomoravskog okruga mamografija se radi samo u bolnici Čuprija na 1 aparatu gde postoji limitiran broj dnevnih skrining mamografija (oko 5).

Tabela br.2 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za zdravstvenu zaštitu dece i omladine

r.br	Naziv pokazatelja	DZ Jagodina	DZ Čuprija	DZ Despotovac	DZ Svilajnac	DZ Paraćin	DZ Rekovac	Okrug 2024	Okrug 2022
1	Procenat isključivo dojene odojčadi sa navršena tri meseca	59,82	65,20	54,20	46,90	52,6	27,30	51,00	49,03
2	Obuhvat dece u 15. godini života kompletnom imunizacijom	81,88	97,60	95,45	96,62	88,8	82,00	90,39	91,24
3	Procenat dece u trećoj godini života koja su vakcinisana u skladu sa pravilnikom kojim se uređuje imunizacija	83,90	92,06	92,90	81,20	90,8	95,80	89,44	90,90
4	Procenat dece sa navršениh 14 godina života bez deformiteta kičmenog stuba	86,20	90,90	99,30	76,40	91,8	100,00	90,77	91,53
5	Procenat dece u sedmoj godini sa indeksom telesne mase (ITM) iznad 97. percentila za odgovarajući uzrast i pol	4,14	0,96	2,96	0,65	0,8	4,35	2,31	2,01
6	Procenat dece u sedmoj godini sa indeksom telesne mase (ITM) ispod 3. percentila za odgovarajući uzrast i pol	3,06	0,96	2,22	3,90	1,79	0,00	1,99	1,81
7	Procenat dece u dvanaestoj godini sa indeksom telesne mase (ITM) iznad 97. percentila za odgovarajući uzrast i pol	3,89	3,86	5,93	1,25	2,37	0,00	2,88	2,72
8	Procenat dece u 12. godini sa indeksom telesne mase (ITM) ispod 3. percentila za odgovarajući uzrast i pol	3,52	0,48	1,48	8,75	4,47	0,00	3,12	3,05

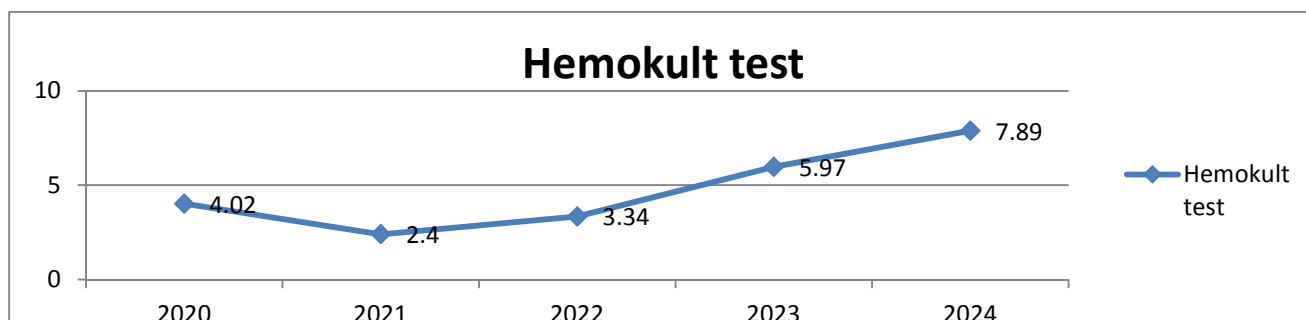
U službi za zdravstvenu zaštitu dece i omladine evidentirano je 51% isključivo dojene dece sa navršena 3 meseca kao i prethodne godine a obaveznom imunizacijom je obuhvaćeno oko 90% dece u 3. i 15. godini što je takođe na nivou prethodne godine a to važi i za % dece bez deformiteta kičme. Što se tiče % dece sa indeksom telesne mase ispod 3percentila i iznad 97 percentila, on takođe ne odstupa značajnije od vrednosti iz prethodne godine ali se ovi podaci se moraju uzeti sa rezervom jer je evidencija ovih pokazatelja po domovima zdravlja raznolika i uglavnom neadekvatna, a DZ Rekovac nema ovu evidenciju uopšte.

Tabela br.3 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za zdravstvenu zaštitu odraslih

r.br	Naziv pokazatelja	DZ Jagodina	DZ Čuprija	DZ Despotovac	DZ Svilajnac	DZ Paraćin	DZ Rekovac	Okrug 2024.	Okrug 2023.
1	Obuhvat registrovanih korisnika starijih od 65 godina vakcinacijom protiv sezonskog gripa	12,24	16,80	16,03	23,17	15,80	13,24	16,21	16,27
2	Procenat obolelih od povišenog krvnog pritiska (I10-I15) kod kojih je na poslednjem kontrolnom pregledu vrednost krvnog pritiska bila niža od 140/90 mmHg	83,60	76,50	80,90	55,50	62,40	86,40	74,22	72,19
3	Procenat obolelih od dijabetesa (E10-E14) kojima je urađen godišnji pregled očnog dna	5,82	6,21	7,90	9,32	8,81	4,82	7,15	6,61
4	Procenat obolelih od dijabetesa (E10-E14) kod kojih je bar jednom određena vrednost glikoziliranog hemoglobina (HbA1c)	56,50	1,20	37,70	45,10	30,80	36,10	34,57	28,45
5	Procenat registrovanih korisnika od navršanih 50 godina do navršanih 74 godine obuhvaćenih skriningom na karcinom debelog creva	4,82	4,65	13,30	13,56	5,51	5,52	7,89	5,97
6	Obuhvat registrovanih korisnika starijih od 18 godina kojima je procenjen rizik za depresiju	5,05	2,64	7,25	10,73	5,02	6,36	6,18	5,39
7	Procenat registrovanih korisnika muškog pola od navršanih 35 godina i ženskog pola od navršanih 45 godina do navršanih 69 godina obuhvaćenih skriningom kardiovaskulamog rizika	4,13	2,75	8,27	18,41	7,36	5,36	7,71	6,84
8	Procenat registrovanih korisnika sa navršanih 45 godina kod kojih je u prethodnih 12 meseci procenjen rizik za tip 2 dijabetesa	9,70	9,48	17,00	97,70	26,50	0,00	26,73	7,42
9	Procenat obolelih od dijabetesa (E10-E14) kod kojih je u prethodnih 12 meseci određena vrednost LDL holesterola	45,80	70,60	29,30	14,06	33,00	24,20	36,16	41,10
10	Procenat obolelih od dijabetesa (E10-E14) kod kojih je u prethodnih 12 meseci urađen pregled stopala	6,77	1,85	9,40	16,50	10,70	6,28	8,58	8,83
11	Procenat registrovanih korisnika starijih od 35 godina sa pozitivnim pušačkim statusom	3,90	5,12	1,40	23,04	6,70	0,62	6,80	22,15
12	Procenat registrovanih korisnika starijih od 35 godina sa predgojaznim i gojaznim stanjem	3,09	2,85	3,9	2,1	6,7	0,9	3,26	14,87
13	Procenat registrovanih korisnika starijih od 35 godina sa izmerenim povišenim krvnim pritiskom preko 140/90 mmHg	3,09	2,85	3,98	9,77	4,22	2,36	4,38	25,55

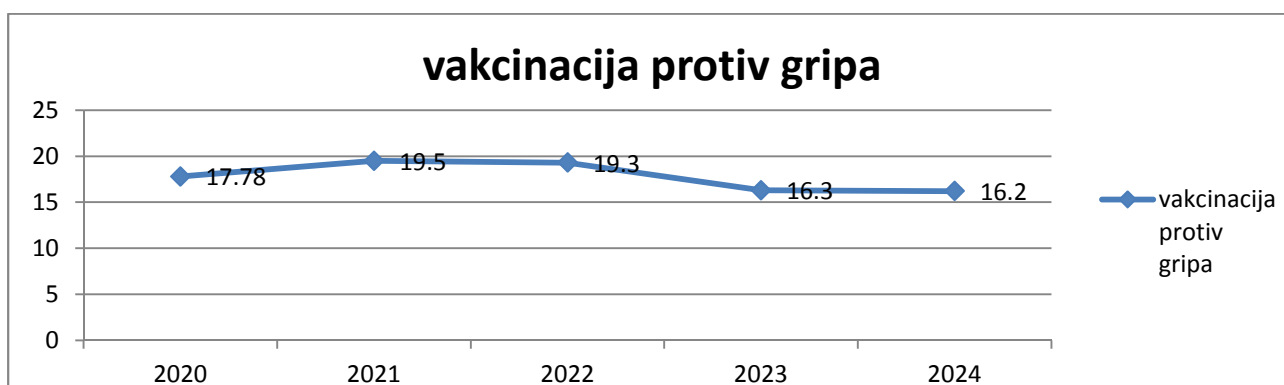
U Službi za zdravstvenu zaštitu odraslih od 13 pokazatelja kvaliteta 8 su novih. Vakcinacijom protiv sezonskog gripa obuhvaćeno je na teritoriji okruga 16,2% registrovanih korisnika preko 65. godina što je na nivou prethodne godine, a oko 7,2% dijabetičara je poslato na pregled očnog što je nešto više nego prethodne godine, a kod 6% dijabetičara više je određena vrednost glikoliziranog hemoglobina nego prethodne godine. Test na okultno krvarenje u stolici urađen je kod 7,9% registrovanih korisnika preko 50 godina što je 2% više nego prethodne godine. Oko 74% hipertoničara je pri poslednjem pregledu imalo tenziju ispod 140/90 što je nešto više od prethodne godine. Skining pregledi na depresiju, dijabet i KVB realizovani su u veoma niskom procentu i ispod preporučenih obuhvata, ali nešto više nego prethodne godine. Pregled stopala odrađen je kod svega 8,5% dijabetičara a vrednost LDL holesterola kod 36%. Gojaznih osoba preko 35 godina starosti je 7%, a pušača je oko 5%.

Grafikon 2. Procenat registrovanih korisnika starijih od 50 godina kojima je urađen test na krvavljenje u stolici (hemokult test)

Obuhvat korisnika ciljanim pregledom na rano otkrivanje carcinoma debelog creva se kretao u poslednjih 5 godina od 2%-7,9% što je nedovoljno i ispod preporučenog minimum koji je 20%.

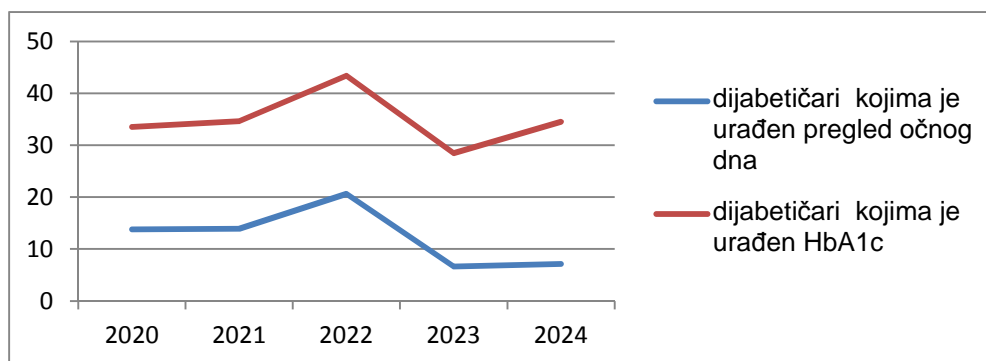
Grafikon 3. Obuhvat registrovanih korisnika starijih od 65 godina vakcinacijom protiv sezonskog gripa

Obuhvat korisnika starijih od 65 godina vakcinacijom protiv gripa za posmatrani petogodišnji period ima trend blagoga pada, a kretao se od 16 do 19%.

Pregled očnog dna kod dijabetičara kao i određivanje glikolizirajućeg hemoglobina pokazuje opadajući trend čak i manji obuhvat nego u godinama korone 2020. I 2021, kod pregleda očnog dna.

Grafikon 4. Obuhvat dijabetičara pregledom očnog dna i određivanje HbA1c

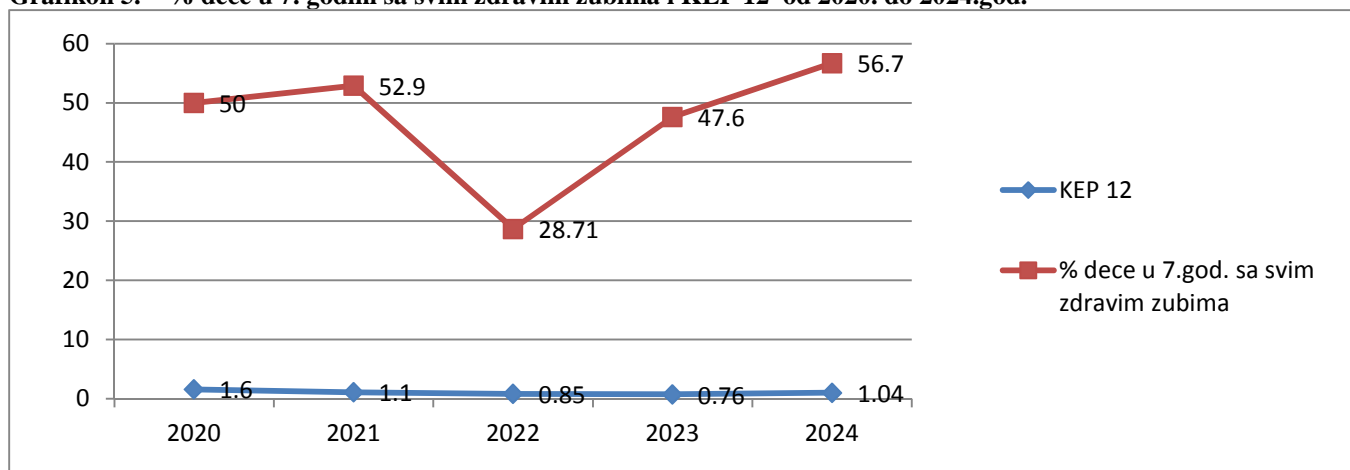
Stomatološka zdravstvena zaštita

Tabela br.4 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu dece i omladine

Dom zdravlja	% Dece u 7.g.sa svim zdravim zubima	% Dece u 7.g.obuhvaćena lokalnom aplikacijom fluorida	% Dece u 12.g.sa svim zdravim zubima	KEP-12	% Dece u 12.g.obuhvaćena lokalnom aplikacijom fluorida	Procenat dece sa navršenih 12 godina kojima je izvršen skrining pregled za otkrivanje ortodontskih anomalija	% dece sa navršenih 7 god. kojima je izvršeno zalivanje fisure najmanje jednog stalnog molara	Procenat trudnica obuhvaćenih preventivnim pregledom
Jagodina	72,3	44	42,15	0,68	33,70	100,00	17,8	38,4
Paracin	14,90	100,00	24,50	0,38	84,80	20,60	3,78	13,9
Svilajnac	92,00	80,13	59,60	2,43	87,20	89,40	80,1	24,3
Cuprija	40,90	100,00	58,20	0,34	100,00	18,40	7,10	18,7
Rekovac	80,9	100,00	76,30	1,30	100,00	36,80	80,90	33,3
Despotovac	39,50	96,80	41,50	1,10	95,50	83,70	82,6	57,3
Pomoravski okrug 2024.	56,75	86,82	50,38	1,04	83,53	58,15	45,38	30,98
Pomoravski okrug 2023.	47,67	79,71	54,67	0,76	69,16	62,20	45,18	22,68

Na osnovu prikazanih podataka može se zaključiti da većina pokazatelja pokazuju veće vrednosti u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 5. % dece u 7. godini sa svim zdravim zubima i KEP 12 od 2020. do 2024.god.

Posmatrajući petogodišnji period zapaža se da vrednost KEP-12 indeksa ima konstantni pad počev od 2020. godine. Procenat sedmogodišnjaka sa svim zdravim zubima imao je rastući trend do 2021. godine da bi u 2022. godini imao nagli pad i to pre svega u DZ Paraćin i DZ Svilajnac koji su prikazali ekstremno niske vrednosti ovog pokazatelja i postoji sumnja u njihovu validnost. U 2023. I 2024. godini imamo opet znatni porast vrednosti osim u DZ Paraćin koji i dalje ima veoma malu vrednost ovog pokazatelja.

Dom zdravlja Despotovac ima najveći obuhvat trudnica preventivnim pregledom 57,3% , a najmanji Dom zdravlja Paraćin 13,9%. Prosek okruga je 30,9%, što je 8% više nego prethodne godine .

Hitna pomoć

Indikatori kvaliteta rada hitne pomoći pokazuju varijacije u pojedinim ustanovama kod **reakcionog vremena** i kreću se od 1,6 do 13 minuta (prosek okruga je 5,26) što je nešto manje u odnosu na prethodnu godinu. Vreme **prehospitalne intervencije** odnosno vreme zbrinjavanja pacijenta najviše varira po ustanovama i kreće se od 3,1 u Paraćinu do 41 min u najudaljenijem domu zdravlja od bolnice, DZ Rekovac , a prosečna vrednost je 19,5 minuta što je na nivou prethodne godine.

Grafikon 6. Pokazatelji kvaliteta koji se prate u Službi hitne medicinske pomoći od 2020. do 2024.god.

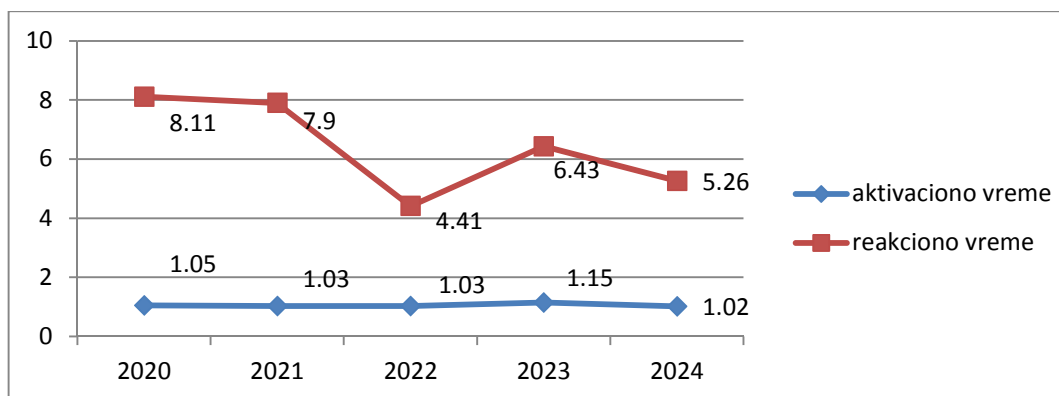

Tabela 5. Pokazatelji kvaliteta koji se prate u Službi hitne medicinske pomoći

Dom zdravlja	Vreme prehospitalne intervencije	% izvršenih KPR u slučaju iznenadnog srčanog zastoja	% uspešnih KPR kada je iznenadni srčani zastoj nastupio u prisustvu ekipe HMP	Procenat pacijenata koji su zbrinuti na terenu bez upućivanja na više nivoe zdravstvene zaštite	% pacijenata koji su zbrinuti u ambulanti HMP bez upućivanja na više nivoe ZZ	% pacijenata sa AKS kojima je otvoren i.v. put i data adekvatna terapija	% pacijenata sa AIM sa ST elevacijom- otvoren i.v. put uz adekvatnu terapiju i transport do ustanove zbog primarne koronarne intervencije	Procenat indikovano g medicinskog tretmana na terenu kod pacijenata sa teškom traumom
Jagodina	21,06	98,15	66,60	44,90	48,80	100,00	100,00	100,00
Paracin	3,11	78,60	0,00	77,01	67,86	100,00	38,10	65,20
Svilajnac	19,80	68,70	83,30	50,00	53,23	100,00	100,00	100,00
Cuprija	6,07	100,00	0,00	60,90	75,05	100,00	78,00	91,90
Rekovac	41,99	50,00	25,00	77,90	86,90	100,00	100,00	100,00
Despotovac	25,00	83,30	33,30	83,50	82,50	100,00	100,00	100,00
Pomoravski okrug 2024.	19,51	79,79	34,70	65,70	69,06	100,00	86,02	92,85
Pomoravski okrug 2023.	20,19	85,40	17,22	69,09	61,40	83,05	83,30	99,20

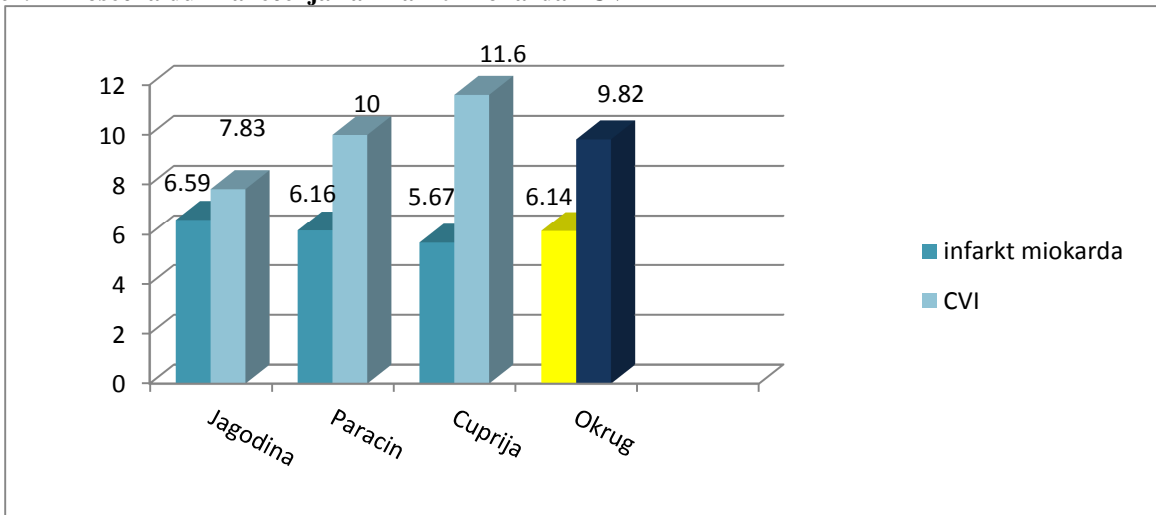
Procenat izvršenih **kardiopulmonalnih reanimacija** je 79,8% za nivo okruga, procenat uspešnih reanimacija kod srčanih zastoja bez prisustva ekipe je 22,7%. , a kod zastoja srca u prisustvu ekipe je 34,7% uspešnih reanimacija što je znatno više nego prethodne godine. Procenat **samostalno rešenih slučajeva na terenu** je 65,5%, u ambulanti 69,06% , dok procenat indikovanog medicinskog tretmana kod pacijenata **sa teškom traumom** je 92,8% .Procenat pacijenata sa **AMU** kojima je urađen osnovni terapijski tretman je 95,5%, procenat pacijenata sa **AKS** kojima je otvoren i.v. put i data adekvatna terapija je 100%, procenat transportovanih u najbližu ustanovu posle primenjenog osnovnog terapijskog tretmana je 86%, a procenat pacijenata kojima je pored ostalog započeta ili data i prehospitalna tromboliza je 68,2%.

II Sekundarna zdravstvena zaštita

U zdravstvenim ustanovama koje obavljaju stacionarnu zdravstvenu delatnost na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, kvalitet zdravstvene zaštite se procenjuje na osnovu pokazatelja kvaliteta po granama medicine (internistička, hirurška i ginekologija sa akušerstvom)..

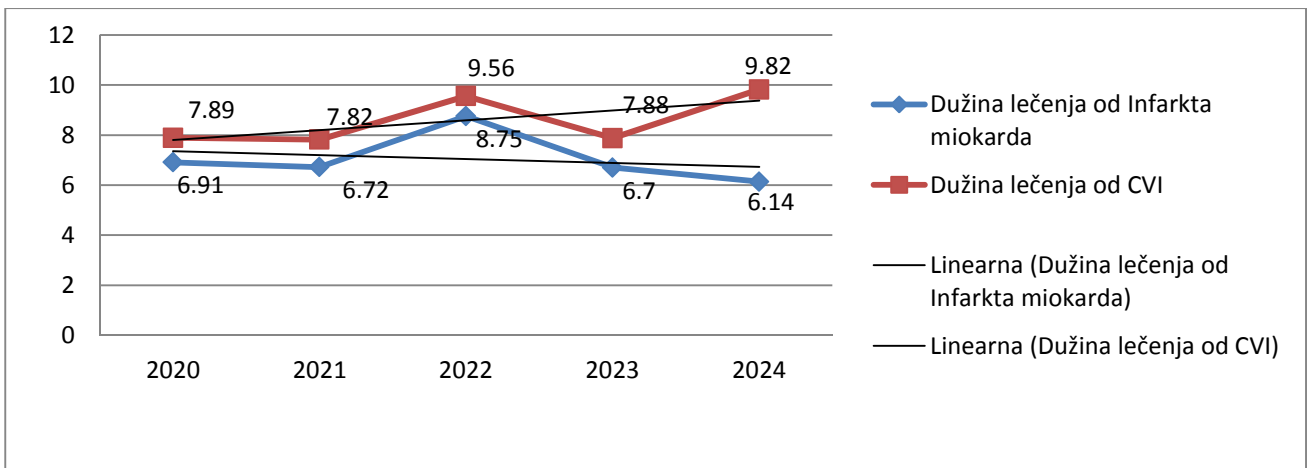
Za interne grane prate se pokazatelji kvaliteta vezane za lečenje infarkt miokarda i CVI, kao i za terapijske procedure kod onkoloških pacijenata

Grafikon br. 7 Prosečna dužina lečenja za infarkt miokarda i CVI

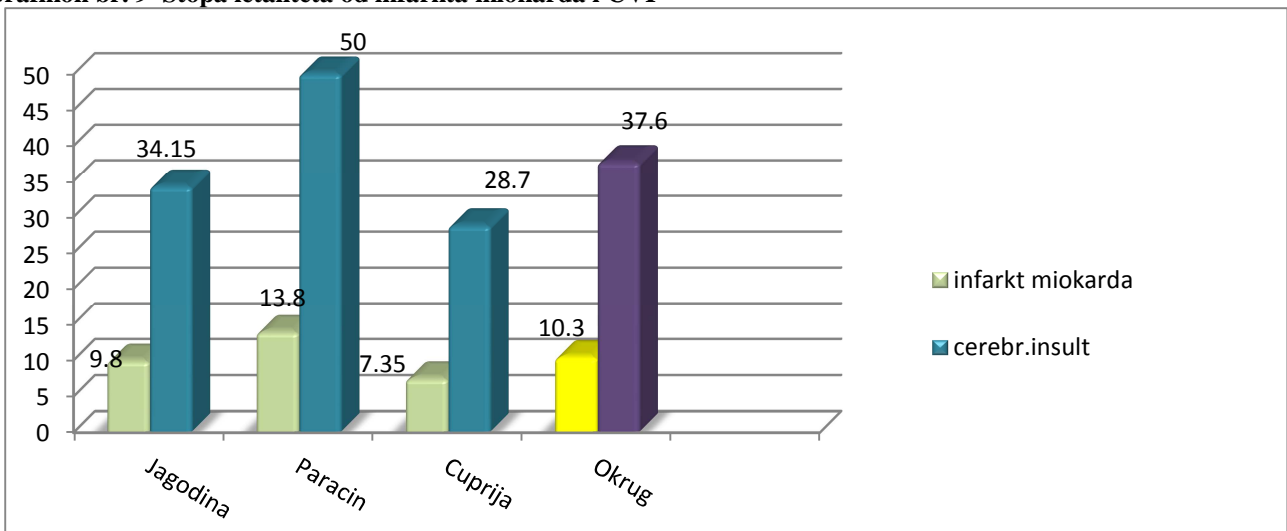

Prosečna dužina bolničkog lečenja za infarkt miokarda je na nivou okruga **6,14 dana**, slično kao prethodne godine, a za cerebrovaskularni insult iznosi **9,8 dana** što je 2 dana duže nego prethodne godine. Ovo je najveća zabeležena dužina lečenja u poslednjih 5 godina. .

Grafikon br.8 Prosečna dužina lečenja za infarkt miokarda i CVI u periodu od 2020. godine do 2024. godine

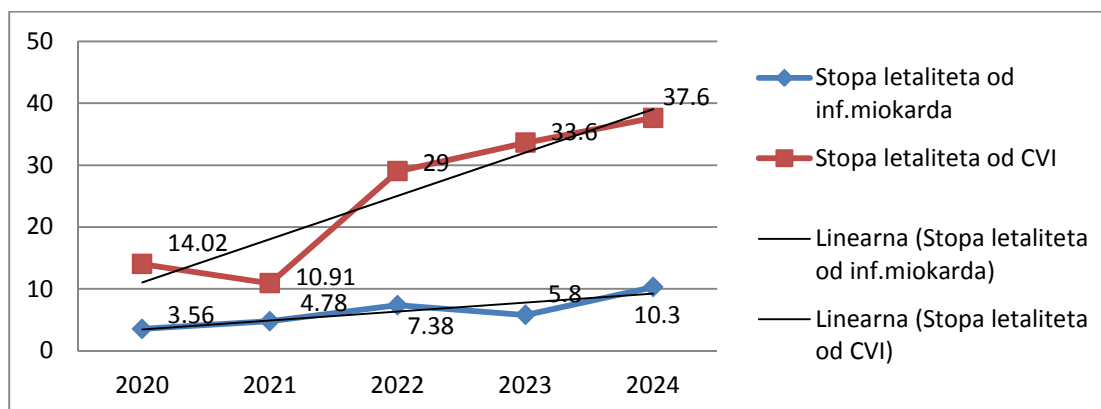

Grafikon br. 9 Stopa letaliteta od infarkta miokarda i CVI

Stopa letaliteta od infarkta miokarda je na nivou okruga 10,3, a od cerebrovaskularnog insulta 37,6. Oba pokazatelja su veća nego prethodne godine i oba imaju trend rasta u poslednjih 5 godina.

Grafikon br. 10 Stopa letaliteta od infarkta miokarda i CVI u periodu od 2020. godine do 2024. godine

Procenat ponovnih hospitalizacija pacijenata sa AIM i CVI u roku od 30 dana od otpusta iz bolnice sa istom dijagnozom je 1,36% kod AIM odnosno 0,6% kod CVI.

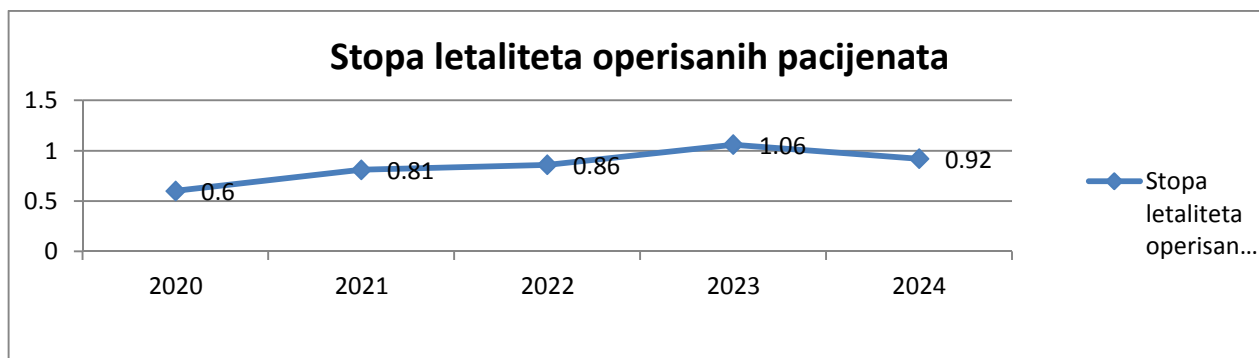
Pokazatelji kvaliteta rada u **hirurgiji** su :

- **Stopa letaliteta operisanih** pacijenata okruga je **0,92** što je na nivou prethodne godine.
- **Sepsu posle operacije** nije dobio ni jedan pacijent.
- **Stopa letaliteta pacijenta nakon preloma femura** je 9,92, a 45,8% pacijenata sa prelomom je operisano u roku od 48h i to u Čupriji i Jagodini, Paraćin nije radio ove operacije zbog kvara aparata.
- **Prosečna dužina hospitalizacije kod laparoskopske holecistektomije** je 2,33 dana, a zbog planirane ugradnje kuka 10,9 dana.
- **U okviru jednodnevne hirurgije** nije urađeno ni jedna operacija ingvinalne hernije a ni katarakte.

Tabela br. 5 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u hirurgiji

Zdravstvena ustanova	Stopa letaliteta operisanih pacijenata	%pacijenata koji su dobili sepsu posle operacije	Stopa letaliteta nakon preloma gornjeg okrajka femura	% ponovnih hospitalizacija pacijenata sa artroplastikom kuka u roku od 30 dana od otpusta	% pacijenata koji su operisani u roku od 48 sati od prijema zbog preloma gornjeg okrajka femura	Prosečna dužina hospitalizacije laparoskopsku holecistektomiju	Prosečna dužina hospitalizacije zbog planirane ugradnje endoproteze kuka	Procenat pacijenata kod kojih je katarakta operisana u okviru jednodnevne hirurgije	Procenat pacijenata kod kojih je ingvinalna hernija operisana u okviru jednodnevne hirurgije
Opšta bolnica Čuprija	1,25	0	13,89	0	100	1,77	10,16	0	0
Opšta bolnica Paraćin	0,54	0	10,87	0	0	1,97	12,2	0	0
Opšta bolnica Jagodina	0,98	0	5	0,66	37,5	3,24	10,36	0	0
OKRUG 2024	0,92	0	9,92	0,22	45,8	2,33	10,9	0	0
OKRUG 2023	1,06	0	9,54	0	57,3	2,45	12,9	0	0,56

Grafikon br. 11 Stopa letaliteta operisanih pacijenata u periodu od 2020. godine do 2024. godine

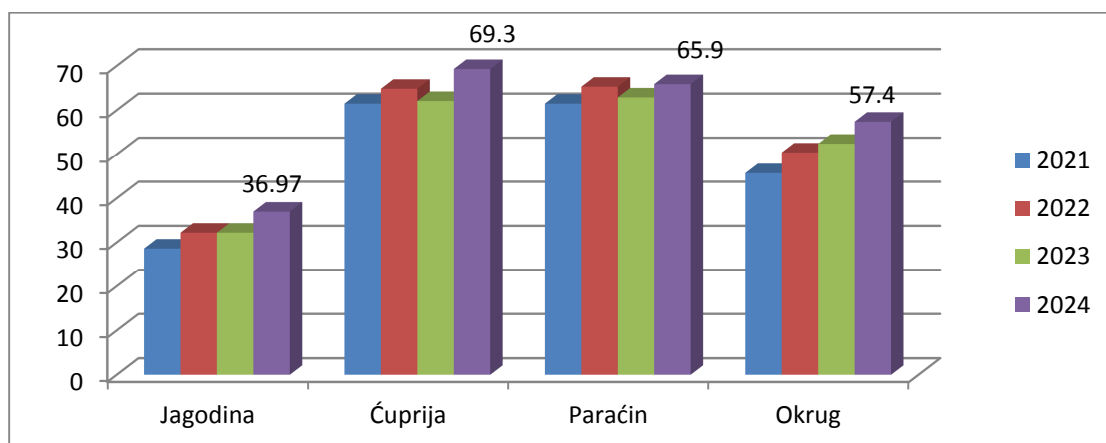

Na odeljenjima **ginekologije i akušerstva** preko polovina trudnica se porađa carskim rezom, u Paraćinu i Čupriji preko 60% a OB Jagodina koja ima skoro upola manje carskih rezova od bolnica u Paraćinu i Čupriji. Vrednost ovog pokazatelja ima trend rasta iz godine u godinu. Epiduralna anestezija i dalje se primenjuje izuzetno retko u svega 1,1% porođaja što je upola manje nego prehodne godine.

Tabela br.6 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u ginekologiji

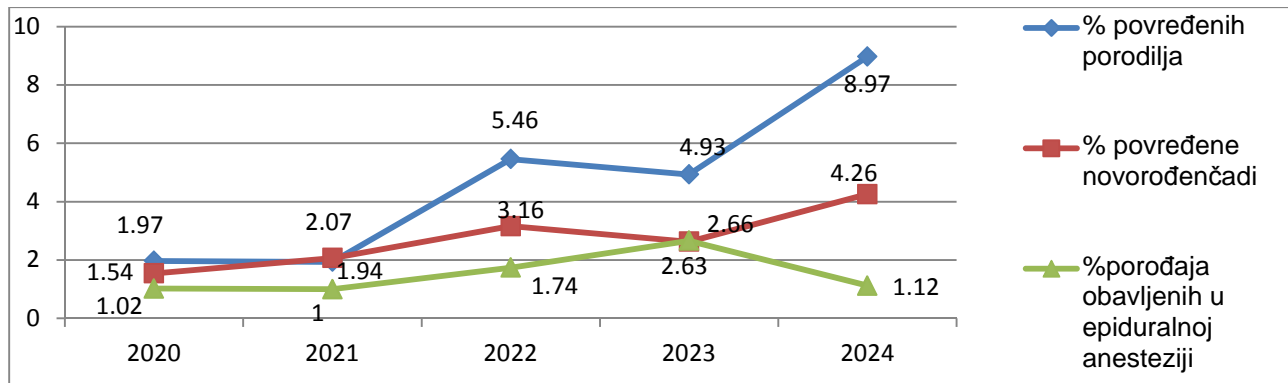
Zdravstvena ustanova	Procenat porodilja koje su imale povredu pri porođaju	Procenat novorođenčadi koja su imala povredu nastalu pri porođaju	Procenat porođaja obavljenih carskim rezom	Prosečna dužina hospitalizacije nakon vaginalnog porođaja	Prosečna dužina hospitalizacije nakon carskog reza	Procenat novorođene dece kojoj je omogućeno prisustvo uz majku 24 sata dnevno	Procenat novorođene dece kojoj je omogućen kontakt „koža na kožu“	Procenat novorođene dece koja su stavljena na dojku u prvom satu života	Procenat isključivo dojene novorođenčadi do 48 sati po rođenju	Procenat porođaja obavljenih u epiduralnoj anesteziji	Procenat novorođenčadi obuhvaćene neonatalnim skriningom sluha
Opšta bolnica Čuprija	8,77	4,39	69,3	5	6	100	30,7	30,7	27,19	0,88	50,88
Opšta bolnica Paraćin	5,5	8,39	65,98	4,61	6,1	97,43	85,1	32,36	2,74	0	82,19
Opšta bolnica Jagodina	12,64	0	36,97	3,98	5,47	64,19	60,95	57,14	23,62	2,49	55,05
OKRUG 2024	8,97	4,26	57,44	4,53	5,85	87,2	58,9	40,06	17,8	1,12	62,7
OKRUG 2023	4,93	2,63	52,44	3,34	5,82	64,70	59,87	40,45	21,53	2,66	33,33

Grafikon br. 12 Procenat porođaja carskim rezom

Procenat povreda pri porođaju je skoro duplo veći I kod porodilja I kod beba u odnosu na prethodnu godinu. Procenat beba koje su obuhvaćene neonatalnim skriningom je znatno veći kao I procenat dece kojima je omogućeno 24h prisustvo uz majku, ali zato je manje isključivo dojenih beba.

Grafikon br. 13 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi ginekologije i akušerstva

Prosečna dužina ležanja u bolnici kod normalnog porođaja je **4,5 dana** što je za dan više nego prethodne godine, a kod carskih rezova je 5,85 dana. Kontakt koža na kožu kao omogućeno je kod oko 59% novorođenčadi. U prvom satu života na dojku je stavljeno oko 40% novorođenčadi kaoi prethodne godine.

Lista čekanja prikazana je za ugradnja totalne **proteze kuka za sve 3 bolnice Pomoravskog okruga**. Za CT dijagnostiku nije bilo liste čekanja.

Ugradnju totalnih proteza kuka rade sve tri bolnice Pomoravskog okruga. Odnosno Bolnica Paraćin u prethodne 2 godine nije radila zbog kvara aparata i zbog nedostatka stručnog kadra. Prosečna dužina čekanja na proceduru pokazuje trend opadanja zaključno sa 2021. godinom da bi u 2022. godini naglo porasla na 219 dana. Ovo je na račun bolnice u Paraćinu koja nije obavljala ovu proceduru. U prethodnoj godini u Bolnici Čuprija dužina čekanja je bila 90 dana a u Jagodini 12 dana.

III Bezbednost pacijenata

Bezbednost pacijenta predstavlja identifikaciju, analizu i korekciju rizičnih događaja, sa ciljem da se zdravstvena zaštita učini bezbednijom i da se rizik po pacijenta svede na najmanji mogući nivo.

Pokazatelji kvaliteta koji se prate u bolnicama

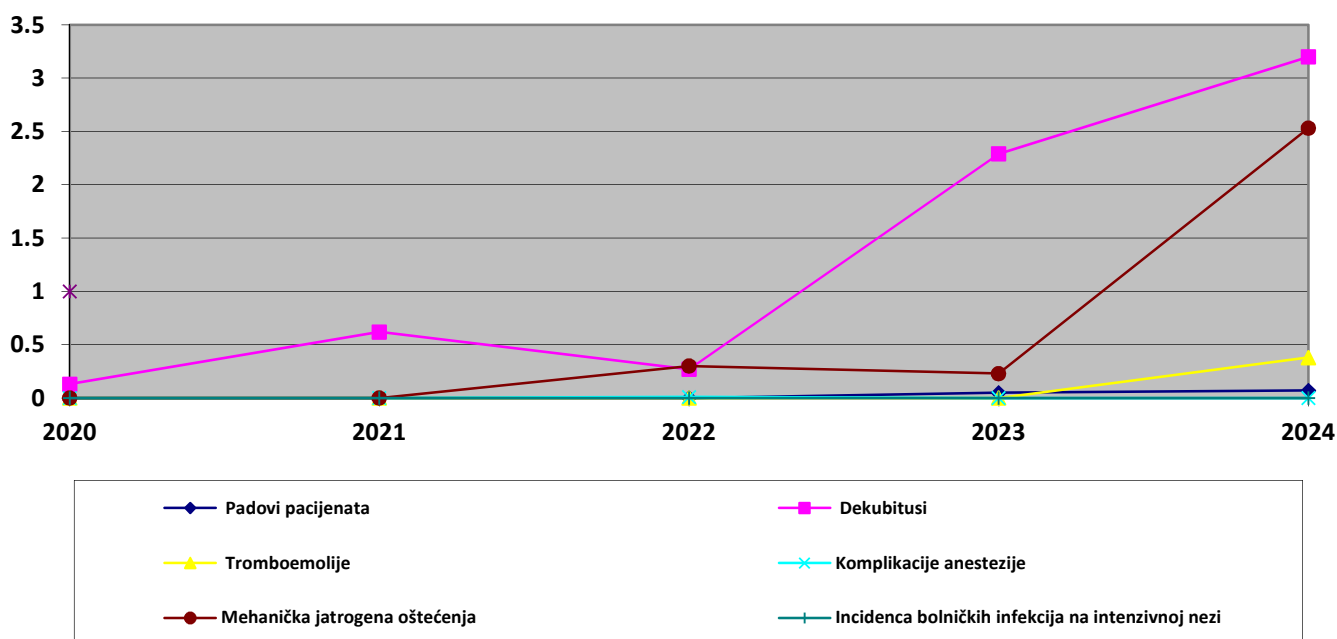
Tabela br. 7 Pokazatelji kvaliteta – bezbednost pacijenata

<i>Pokazatelji bezbednosti pacijenata u bolnicama</i>	<i>Čuprija</i>	<i>Paraćin</i>	<i>Jagodina</i>	<i>Okrug 2024</i>	<i>Okrug 2023</i>
Stopa padova pacijenata	0,01	0,2	0	0,07	0,05
Stopa pacijenata sa dekubitusima	0,42	1,57	7,63	3,2	2,29
Stopa komplikacija nastalih usled davanja anestezije u zdravstvenoj ustanovi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stopa mehaničkih jatrogenih oštećenja nastalih prilikom hirurške intervencije	0,00	1,81	5,8	2,53	0,23

Stopa pacijenata sa perioperativnom plućnom tromboembolijom ili trombozom dubokih vena	0	0	1,15	0,38	0
Stopa incidencije bolničkih infekcija u jedinici intenzivne nege zdravstvene ustanove	0	0	0	0	0
Stopa incidencije infekcija operativnog mesta	0	0	0	0	0
Stopa dehiscencije rane	0,00	0,23	0,06	0,09	0,11
Stopa infekcija krvi kod kojih je izolovan meticilin-rezistentan Staphylococcus Aureus	0	0	0	0	0
Stopa intestinalnih infekcija kod kojih je izolovan Clostridium difficile	4,31	2,99	8,84	5,4	3,79

Stopa padova pacijenata je na nivou okruga 0,07, nešto veća od prethodne godine, a i svi ostali pokazatelji su veći nego prethodne godine. Stopa pacijenata sa dekubitusima je 3,2 najveća u Jagodini, najmanja u Čupriji. Tromboembolijskih komplikacija i jatrogenih oštećenja bilo je u Jagodini. Bolničkih infekcija u intenzivnoj nezi kao ni infekcija operativnog mesta i krvi nije bilo. Stopa dehiscencije rane je 0,09, a infekcija Clostridijom 5,4.

Grafikon br. 14 Pokazatelji bezbednosti pacijenata u bolnicama izraženi u stopama na 1000 pacijenata, u periodu od 2020. godine do 2024. godine

Posmatrajući petogodišnji period pokazatelji bezbednosti pacijenata imaju uglavnom konstantnu zanemarujuću vrednost ili opadanje vrednosti. U zadnjoj godini imamo porast dekubitusa, jatrogenih oštećenja i tromboembolija. **Na pojedinim odeljenjima je povećan rizik pacijenata od neželjenih događaja zbog težine oboljenja, teških hiruških intervencija, dugotrajne hospitalizacije, gde su i pored izuzetne brige o pacijentu i požrtvovanosti medicinskog osoblja neželjeni događaji neminovni.**

ZAKLJUČAK

U 2024. godini pokazatelji kvaliteta su praćeni po novom Pravilniku koji je izašao 2021. godine, po kome su uvedeni neki novi pokazatelji, neki su izbaćeni koji su se pratili ranije a neki su ostali isti. U ovoj analizi prikazani su najznačajniji pokazatelji kvaliteta rada zdravstvenih ustanova na teritoriji Pomoravskog okruga, pojedinačno po zdravstvenim ustanovama i prosek okruga. Vrednost pokazatelja koji su ostali isti kao i ranijih godina poređena je sa vrednošću iz prethodne godine, a za najznačajnije od njih je prikazano kretanje istih za poslednjih pet godina.

Među pokazateljima **primarne zdravstvene zaštite**, odnosno usluge vezane za izabranog lekara zapaža se kod zdravstvene zaštite žena manji obuhvat skrining pregledima u odnosu na prethodnu godinu, a blagi porast vrednosti ostalih pokazatelja vezanih za preventivne usluge. Pokazatelji u Službi pedijatrije su uglavnom na nivou prethodne godine. Kod zdravstvene zaštite odraslih evidentno je blago povećanje obuhvata kod skrininga, dok su ostali pokazatelji na nivou prethodne godine ili manji.

U stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti, primetan je porast vrednosti većine pokazatelja kvaliteta rada.

Kod službe hitne pomoći primetajn je u zadnoj godini pad reakcionog vremena, dok aktivaciono ima relativno konstantnu vrednost sa naznatnim trendom rasta. Ostali pokazatelji imaju vrednosti uglavnom na nivou prethodne godine sa manjim odstupanjima.

U zdravstvenim ustanovama koje obavljaju **stacionarnu zdravstvenu delatnost** na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, kvalitet zdravstvene zaštite se procenjuje na osnovu pokazatelja kvaliteta po granama medicine (internistička, hirurška i ginekologija sa akušerstvom)..

Za interne grane prate se pokazatelji kvaliteta vezane za lečenje infarkt miokarda i CVI, kao i za terapijske procedure kod onkoloških pacijenata

Prosečna dužina lečenja od infarkta miokarda je manja nego prethodne godine ali je na nivou proseka poslednjih 5 godina, a od CVI je veća za 2 dana i pokazuje trend rasta. **Stopa letaliteta od CVI ima konstantni porast** od 2021. godine, a od AIM stopa ima skoro duplo veću vrednost nego prethodne godine.

Sepsu posle operacije nije dobio ni jedan pacijent a pokazatelji vezani za operativno lečenje preloma kuka i holescistektomiju pokazuju manje vrednosti.

Pokazatelji kvaliteta rada u **ginekologiji** carski rezovi, povređivanje porodilja i novorođenčadi pokazuju trend rasta u odnosu na prethodne godine. Epiduralna anestezija i dalje se primenjuje izuzetno retko u svega 1,1% porođaja što je upola manje nego prethodne godine.

Procenat beba koje su obuhvaćene neonatalnim skriningom je znatno veći kao I procenat dece kojima je omogućeno 24h prisustvo uz majku, ali zato je manje isključivo dojenih beba. **Prosečna dužina ležanja** u bolnici kod normalnog porođaja je **4,5 dana** što je za dan vise nego prethodne godine, a kod carskih rezova je 5,85 dana. Kontakt koža na kožu kao omogućeno je kod oko 59% novorođenčadi. U prvom satu života na dojku je stavljeno oko 40% novorođenčadi kaoi prethodne godine

U poslednjoj godini prosečna dužina čekanja za ugradnju kuka je znatno manja nego prethodne godine a udeo pacijenata sa liste čekanja je na nivou prethodne godine.

Stope pokazatelja **bezbednosti pacijenata** imaju niske vrednosti ili nulu. Posmatrajući petogodišnji period pokazatelji bezbednosti pacijenata imaju uglavnom konstantnu zanemarujuću vrednost ili opadanje vrednosti. U zadnjoj godini imamo porast dekubitusa, jatrogenih oštećenja I tromboembolija

PREDLOG MERA

- U svim ustanovama treba insistirati na tačnoj i potpunoj evidenciji svih parametara neophodnih za praćenje definisanih pokazatelja, kako bi se poboljšao kvalitet podataka.
- Intenzivirati I dalje preventivni rad u ustanovama PZZ i povećati odaziv stanovništva na preventivne preglede
- Povećati % isključivo dojena dece do 3. meseca
- Povećati obuhvat vakcinacijom protiv gripa korisnika starijih od 65 godina.

- U stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti povećati obuhvat dece preventivnim pregledima i uslugama i nastaviti sa kontinuiranim praćenjem oralnog zdravlja ove vulnerabilne kategorije. Takođe, neophodno je nastaviti i intenzivirati zdravstveno vaspitni rad na očuvanju oralnog zdravlja svih kategorija stanovništva.
- U stacionarnim ustanovama treba dalje raditi na skraćanju trajanja lečenja, uz stalno povećanje bezbednosti pacijenata. U ustanovama u kojima se bolnički letalitet povećava uraditi detaljnu analizu mogućih uzroka.
- Na ginekološko-akušerskim odeljenjima raditi na smanjenju broja porođaja carskim rezom i povećanju broja porođaja u epiduralnoj anesteziji.
- Uskladiti kadrovsku obezbeđenost sa stvarnim potrebama kako bi se obezbedio dovoljan broj medicinskih sestara/tehničara po zauzetoj bolničkoj postelji i skratilo vreme čekanja na pregled u specijalističko-konsultativnim službama stacionarnih zdravstvenih ustanova, kao i na procedure sa liste čakanja.

Prim dr Dragana Radovanović